

Cuprins

<i>Prescripție</i>	5
--------------------------	---

I. Maculator

Grădina Părăsită.....	11
Cheia de sticlă.....	26
Ca un zbor	49
Amintiri din bucătărie.....	51
Prima oară la teatru	65
Primul televizor.....	68
Crăciun cu Lenin.....	70
<i>Orizont</i> la liber.....	73
O poveste cu sirene.....	76
Tabieturi și metehne	80

II. Prozac

Călătoria	85
Criză de inspirație	87
Tindăleli de primăvară.....	89
Jimbo City	91
Oana.....	95
Un concert beton.....	97
Adam	100
Puiul	103
Raport final.....	106
Un roman pentru Leonard Cohen.....	108
Șapte sași cu șase saci	111
Secvența Casablanca.....	116
Herta.....	119
După Babel	122

© 2014 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă și foto autor: din arhiva personală

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

BABEȚI, ADRIANA

*Prozac / Adriana Babeți. – Iași: Polirom, 2009-
Vol.*

ISBN: 978-973-46-1382-3

Vol. 2: 90 de pastile împotriva tristeții. – 2014

ISBN print: 978-973-46-5024-8

ISBN ePub: 978-973-46-5108-5

ISBN PDF: 978-973-46-5109-2

821.135.1-92

Printed in ROMANIA

Adriana Babeți

PROZAC 2
90 DE PASTILE
ÎMPOTRIVA TRISTEȚII

POLIROM
2014

După Babel

Zile mohorâte, înfrigurate, blegeală, virozele dau tîrcoale. Răsar doar cîteva mici oaze luminoase, din care mă adăp ca o cămilă bătrînă, răbdătoare. Așa cum am văzut-o pe una care picotea de plăcere, în chip de atracție turistică, sub un palmier la marginea autostrăzii ce iese din Marrakech. Căci înapoi spre Marocul de azi-vară îmi zboară toate gîndurile dacă vreau să mă înviorez la vreme de toamnă. Deci reiau povestea vacanței de vis. Și, după secvența Casablanca, parte decupată din filmul *Casablanca*, parte, nu, urmează episodul Marrakech. Parte decupat din filmul *Babel*, parte, nu. Dar legătura dintre cele 48 de ore petrecute cu Bazil și Delia acolo și ce se întîmplă în secvențele marocane din filmul lui Înărritu am descoperit-o abia cînd ne-am întors acasă, la Rabat, și am văzut pentru a doua oară *Babel* pe video. O legătură atît de adîncă, încît am înțeles-o de fapt abia după o lună, cînd i-am privit acasă-acasă, la Timișoara, pentru a treia oară pe Cate Blanchett și Brad Pitt zdrobiți de durere și pierduți cu firea într-un biet sat berber din munții Atlas. Spun asta deși nouă nu ni s-a întîmplat nici o tragedie la Marrakech. Dimpotrivă: au fost două zile de lapte și miere la propriu și la figurat, de uluire și freamăt, cu toate simțurile explodate, ca în copilărie în fața a ceva nemaivăzut.

Căci chiar așa a fost totul: ne-mai-vă-zut, zguduitor. Prima undă de șoc a trecut prin ochi, deoarece tot orașul e construit într-o singură culoare, de la clădirile vechi sau

noi, la zidurile de apărare, moschei, cetăți interioare sau turnuri: un ocru inconfundabil, ca munții din jur, ca întinderile golașe, ca pământul roșcat. O ciudățenie rarisimă, devenită literă de lege pentru arhitecți și constructori. Însă marele cutremur mi-a răvășit toate cele cinci simțuri abia după ce am intrat în medină, adică în cetatea veche, fortificată, din interiorul orașului. În inima ei palpită Piața piețelor, Jemaa el-Fna, pe vremuri careul sinistru unde se descăpăținau nelegiuții, azi cel mai plin de viață loc din Marrakech, unde își dau întâlnire oamenii din nord cu cei din sud, cei de pe crestele munților și cei din deșert, berberii, tuaregii, arabii, mai toate semințiile nord-africane, într-un vălmășag de culori și de sunete. Nu-i vreunul să nu facă ceva, chiar atunci când pare că doar stă și privește spectacolul. Fiindcă un spectacol în toată regula s-a desfășurat în fața noastră, ca pe o scenă uriașă, de mii de metri pătrați, în binecuvântatele zile de 12 și 13 septembrie.

Mi-ar trebui harul unui Vasile Alecsandri (care, în 1853, a fost și el în Maroc, dar numai în nord, la Tanger, însoțit de amicul Angel) ca să pot descrie tot ce-am văzut și simțit în Jemaa el-Fna. Cum m-am holbat fără să suflu la îmblinzitorii de șerpi și de cobre sau la înghițitorii de flăcări. Cum m-am strecurat printre vânzătorii de apă, printre negustorii cocoșați de coșuri cu smochine și curmale, de pînzeturi sau mirodenii, printre măgarii și asinii împovărați, printre trăsurile cu tone de portocale gata să fie presate pentru suc. Cum nu m-am putut desprinde de acrobați și dansatori, de cercul zicătorilor de povești și de scriitorii așezați pe scaunele sau direct pe jos, cu un pupitru, condei și călimară în brațe. Cum am stat minute în șir în fața apotecarului cu zeci de leacuri desfășurate pe-o pînză sau a vrăjitorului care murmura descîntece în transă. Cum m-am apropiat sfios de femeile care își pictau mîinile cu henna sau de muzicanții care făceau aerul să se umple cu sunete de rebab sau qanun, de bendir sau darbuka, de nira și ney.

Dacă nu e de-ajuns cum sună chiar aceste cuvinte, să traduc: corzi ciupite, tobe mari și mici, țimbaluri, clopoței, un fel de maracase, multe fluiere și cornuri cu sunet ascuțit. Ca un abur fierbinte sau mai curînd ca un ulei amețitor strecurat în urechi.

Dar nici lui Vasile Alecsandri (în realitate), nici lui Brad Pitt și lui Cate Blanchett (în film) lumea asta nu le-ar fi plăcut prea mult. Ar fi privit-o de la distanță, ca pe încă o ciudățenie turistică și atât. Nu s-ar fi amestecat cu oamenii ăia, nu ar fi băut apă din cîmile de aramă agățate de costumul pestriț al vînzătorului ambulant, nu ar fi comandat o pictură pe mîini, nu ar fi gustat nici măcar o curmală, nu s-ar fi lăsat descîntați.

Totul li s-ar fi părut străin, peste puțină de acceptat. Un omenet pe care ar fi recomandat să-l privești doar de la distanță, ca la un spectacol, ca la circ. Fără atingeri, strînger de mîină, îmbrățișări și pupături. Alecsandri chiar așa simte, gîndește și scrie acum 150 de ani și așa și rămîne, de neclintit în prejudecată, cînd descoperă Marocul. Imaginea oamenilor ce împînzesc străduțele întortocheate din medine îi lasă „o impresie atristată”. Nimic nu îi e pe plac, totul îi pare străin și mizer, de-a dreptul respingător. Dar eroii lui Înărritu sînt puțin altfel. Ei se schimbă treptat, de la o zi la alta, cînd în nenorocitul de sat berber descoperă suferința, demnitatea, onoarea, curajul, compasiunea. Adică viața adevărată, despovărată de zorzoane, adusă la esență. Asta deslușesc cei doi soți în încăperea umilă, cu pămînt pe jos, în mîinile tămăduitoare ale unei bătrîne, în înțelepciunea și bunătatea sărmanilor din jur. De fapt, chiar pe ei se descoperă la capăt de tot.

Și-acum, despre mine, în 12-13 septembrie. Prinsă în mulțimea care fojgăia, în plin ramadan, fără să înțeleg multe din ce se întîmplă, am fost – preț de un ceas, nu mai mult – ca un arici. Cam ca Alecsandri și ca americanii din film, la început. Să nu mă ating de nimeni și de nimic, cu gelul antibacterian gata de atac, să nu gust nici măcar o smochină, să nu beau apă de la cișmele, nu din cauza ramadanului,

ci de teamă că aş putea încasa cine ştie ce. Toată încordarea s-a spulberat însă în nici două ore, de parcă cineva mi-ar fi luat fricile cu mâna. Şi asta s-a petrecut după ce am intrat în magazinul de antichităţi al lui Omar. Bazil l-a îmbrăţişat, l-a întrebat în arabă cum merge ramadanul, Omar l-a întrebat în franceză ce mai fac Nicoleta şi copiii, apoi a vrut să ştie de unde venim eu şi Delia, iar ce a urmat ar fi demn de-o poveste mai lungă. O comprim cam așa.

Magazinul lui Omar e ca un bazar în bazar, cu subsol şi etaj, cu tot soiul de cotloane în care zac de-a valma mii de minunăţii vechi, de la hangere şi lănci tuarege, la bijuterii berbere, vase, alambicuri, ibrice, lămpi, casete, statui, sfeşnice. Simt că am intrat în peştera lui Ali Baba şi iar mă încercă o nelinişte. Ochesc o casetă mică de argint, întreb cât costă, Omar mă anunţă că o să-mi facă un preţ foarte bun, deci, scurt şi sec, ca să ţişnesc cât mai repede afară: „cât?”. Transform ca un computer dirhamii în euro şi euro în lei, îmi convine, zic *ok, d'accord*, scot banii, plătesc, iau caseta şi ies. Cu faţa căzută, dezamăgit şi trist, Omar se aşază spăşit pe scaunelul din faţa magazinului.

Deşi mi-am dat un doctorat în Cantemir şi-n ideea de divan, deşi sînt vorbăreaţă cât şapte şi țin cursuri despre comunicare, tot nu pricep care-i problema, pînă nu mă limpeşte Bazil. Cum ar veni, i-am luat lui Omar toată plăcerea tîrguiei, i-am distrus bucuria jocului în care trebuia să ne povestim cîte-n lună şi-n stele, ca să ne cunoaştem mai bine. Deci, așa. Atunci nu-i greu de-nţeles de ce am stat două ore încheiate în peştera comorilor lui Omar şi de ce am plecat cu un mic stilet tuareg vechi de peste o sută de ani, a cărui poveste am ascultat-o ca-n *O mie şi una de nopţi*, fără să plătesc mare lucru, cu sufletul plin sau uşor, habar n-am cum, dar ca-n transă. De parcă aş fi tras două fumuri din pipa cu opiu a bătrînei din filmul lui Înărritu, cînd lui Cate Blanchett îi dispare toată durerea. Şi mai ales orice teamă.

Suplimentul de cultură, nr. 246, 24-30 octombrie 2009,
nr. 247, 31 octombrie – 6 noiembrie 2009

01.11.09 Jurnal

Ziua Morților a căzut anul ăsta duminică. Acum doi ani, de 1 noiembrie, după ce m-am întors de la cimitir, un guturai a dat cu mine în pat. Verific ce am scris în agenda-jurnal în 2007 și compar cu ce am compus pentru *Suplimentul de cultură* tot atunci. N-am prea mințit. Doar că răceala a trecut în fundal, cuvintele ff nasol, senz. de sfârș. au dispărut și a țîșnit doar ceva întremător, cum ar fi pâinea prăjită cu usturoi și o pagină citită sub dună din *Minunata călătorie a lui Niels Holgersson*, băiețelul care a văzut lumea călare pe Akka, gîsca fermecată. În 2008, la 01.11, agenda parcă-i trasă la xerox cu 2007. Încep. viroz. Taxi cimitir. Flori, lumîn., mormînt ok. 50 lei îngrijire nea Gicu, rpd acasă. Prăbuș. în pat. FFF nasol, simt sfîrș. Acum văd că n-am suflat nimic în *Supliment* despre toate astea. Am sărit direct la Veneția, toamna, ca-n filmele triste, ca-n Proust, cu oarece melancolie. Pe ansamblu, însă, tonul nu-i prăbușit.

Dar în 01.11.09? Iată agenda. Duminică. Scriu la *Amazoane*. Prînz. Cu Ungu la G. Chifu accid., spit., e zdrob. dar ok. Bărbat în comă. P-ța 700. Coroniță, lumîn., flori, mormînt îngrijit. 50 lei. EROII REVOLUȚ. Toți flori și lumîn. Extraord! La Mono. Taxi acasă. Încep frisoane. F. rău. Adică.

După ce compun un paragraf cam bleg despre niște spadasine din Franța și după ce prînzesc cu mama, mă întîlnesc cu C. Ungureanu și mergem să-l vizităm pe Chifu.

Gabriel a avut un accident groaznic de mașină în Ungaria, iar de zece zile e la Timișoara, la Casa Austria, cu bazinul și coastele zdrobite. Ne facem curaj pentru întâlnire. Surpriză! Vegheat de soție, Gabriel e vioi, binedispus, cu poftă de vorbă. Spune că a fost experiența vieții lui, că putea fi sfârșitul, că suferința celor din jur l-a învățat enorm, că e alt om, că va scrie despre toate astea. În timp ce el povestește, bărbatul de alături, un cioban din Alba pus pe aparate, geme, hîrîie, horcăie. Lui C.U. i se face rău, țîșnește pe coridor și în câteva clipe o luăm la trap. Cumpăr din piață o coroniță de brad cu imortele, să fiu în rînd cu lumea, un snop de lumînări și zeci de crizanteme.

Pun coronița și o lumînare la tata, discut cu domnul Gicu, groparul, despre fetele noastre, despre nepoții lui, despre cum ar fi bine să mă extind cu mormîntul, să mă asigur că o să am loc, fiindcă timpul trece, nu stă, vorbim firesc, ca și cum aș vrea să închiriez o garsonieră, facem un plan, cotizez pentru amenajare și mă îndrept spre parcela eroilor de la Revoluție. Pentru că în ceilalți ani la multe morminte de-acolo n-am văzut nici o floare, nici o lumînare, de data asta mi-am zis să completez ce-o fi de completat, măcar să nu se simtă că după douăzeci de ani praful s-a ales de amintirea dispăruților din decembrie. Surpriză mare și inima gata să țîșnească din piept, într-un vîlmășag de bucurie, durere, milă, speranță: pe micile monumente (pe absolut toate!) e cîte un trandafir, plus crizanteme, plus lumînări. Doamne, îmi zic, nu-i totul pierdut, n-a fost totul degeaba. Pun șapte lumînări la morții din '89 pe care i-am cunoscut, iar buchetul i-l duc lui Mono, Ion Monoran, poetul revoluționar, cum ieși din cimitir, pe dreapta. Mă uit încă o dată înapoi și văd ca printr-o sită cum mii de lumînări pîlpîie, în timp ce seara și o ușoară ceață se lasă peste noi toți.

Acasă, frisoane. Mă vîr în pat, trag plapuma peste cap și mă gîndesc mult la ce-am citit în *Cartea șoptelor* (Album)